

VEILEDNING VED BEDØMMELSE AV DOKTORGRADER VED DET MEDISINSK-ODONTOLOGISKE FAKULTET, UNIVERSITETET I BERGEN

Vedtatt av Styret for Det medisinsk-odontologiske fakultet 9. april 2008.

- I. De sakkyndige bes uttale seg om avhandlingen tilfredsstillende de formelle og reelle krav som stilles i Reglement for graden philosophiae doctor (PhD) ved Universitetet i Bergen, vedtatt av Universitetsstyret 12. juni 2003, ikrafttredelse 20. juni 2003 og i bestemmelser vedtatt av styret ved Det medisinske fakultet 19. november 2003. Som støtte i vurderingen skal "Veiledning vedrørende krav til en doktoravhandling ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Bergen" av 19. november 2003 benyttes.

Uttalelsen skal først og fremst gi en klar og utvetydig konklusjon på om de kvalitative og kvantitative vitenskapelige krav er oppfylt, slik at avhandlingen kan forsvares for PhD-graden. Uttalelsen må gi en fullgod begrunnelse for denne konklusjonen. Komiteen har ikke anledning til å akseptere en avhandling under forutsetning av endringer i det innleverte materialet.

Uttalelsen skal gi en beskrivelse av arbeidets art og omfang, med en separat omtale av hvert enkelt delarbeide og av den samlede diskusjonen. Kvaliteten i arbeidets ulike deler skal vurderes, gjerne med anerkjente kvalitetsmål. Uttalelsens omfang bør vanligvis være 4-6 sider. Ved bedømmelse av dr. arbeider som ikke er publisert i internasjonale referee-baserte tidsskrift, skal komiteens skriftlige evaluering være særlig inngående.

- II. De sakkyndige avgir fortrinnsvis en felles skriftlig uttalelse. Vanligvis vil det ikke være nødvendig for komiteen å møtes. Hvis dette likevel ansees ønskelig, kan komitélederen på forhånd søke om dekning av eventuelle utgifter. Eventuelle dissenser må komme tydelig frem. Eventuelt kan det avgis separate uttalelser. Den skriftlige uttalelsen er en veiledning for fakultetsstyret, som formelt skal godkjenne avhandlingen. Refuseres avhandlingen, har kandidaten mulighet for å sende inn en omarbeidet versjon innen et år etter at komiteens anbefaling er meddelt kandidaten. Refuseres avhandlingen også da, er den endelig forkastet.

- III. Bedømmelseskomiteen skal avgis sin skriftlige innstilling senest innen 3 måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen. Bedømmelseskomiteens leder bør i samråd med øvrige komitémedlemmer, doktorand og fakultet avtale tidspunkt for eventuell disputas senest 1 måned etter at avhandlingen er mottatt. Eventuell beskjed om at avhandlingen anbefales underkjent skal være mottatt av fakultetet minst 1 måned før tidspunkt for planlagt disputas. Fakultetet underretter kandidaten umiddelbart. Komiteens endelige innstilling skal være mottatt av Fakultetet minst 3 uker før dato for disputas.

- IV. Bedømmelseskomiteens leder er ansvarlig for at tittel på prøveforelesning er mottatt av fakultetet minst 1 måned før prøveforelesningen skal holdes. Tittelen skal meldes skriftlig. Tittelen skal behandles fortrolig inntil den blir meddelt doktoranden 10 virkedager før prøveforelesningen holdes. Prøveforelesningen blir avholdt i sentrale auditorier og på et tidspunkt som gjør at den kan inngå i fakultetets undervisningstilbud innenfor grunn- og etterutdannelse. Emnet for forelesningen bør være hentet fra sentrale fagområder og være av interesse både for studenter og ansatte ved universitet og sykehus. Forelesningens varighet er 45 minutter, med etterfølgende spørsmål og diskusjon. Prøveforelesningen må holdes før disputas og godkjennes av en komité nedsatt av fakultetet,.

- V. Ved disputasen gjennomfører første- og annenopponent en muntlig opposisjon der hensikten er å foreta en kritisk analyse av avhandlingen. Sentrale avsnitt av avhandlingen diskuteres sammen med doktoranden og nå i større detalj enn i den skriftlige uttalelsen. Gjennom opposisjonen skal opponentene klart få frem avhandlingens styrke og svakheter, bedømme originalitet, beviskraft og informasjonsverdi. Opponentene, først og fremst førsteopponenten, bør sette avhandlingen inn i en større faglig sammenheng. Diskusjonen bør føres slik at den blir fruktbar for doktoranden og den

faggruppen han/hun tilhører, og samtidig utbytterik for tilhørerne.

Fordelingen av oppgavene mellom de to opponentene må avtales på forhånd. Det finnes ikke detaljerte regler for denne fordelingen. Som regel vil avhandlingens oppbygning og/eller opponentenes faglige bakgrunn gi en naturlig fordeling. Opponentene kan for eksempel konsentrere seg om hver sin gruppe av enkeltartikler, eller ta for seg bestemte sider ved samtlige artikler.

Doktoranden gjør innledningsvis rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Innledningen skal ikke overstige 20 minutter. Disputasen foregår deretter som en drøfting av avhandlingen mellom opponent og doktorand. Hvis opponentene har spesielle merknader til avhandlingens formelle sider, er det vanlig at andreopponenten fremfører disse. Tekniske hjelpemidler (tavle, lysark, lysbilder, videokanon etc.) kan gjerne brukes. Dette bør avtales på forhånd slik at de ønskete hjelpemidler er på plass.

Førsteopponenten har ved en ordinær disputas en tidsramme på 1-2 timer og andreopponenten 1-1,5 time.

Opponentene bør hver for seg avslutte opposisjonen med å sammenfatte sin vurdering av avhandlingen. Om ønskelig kan man kort gratulere doktorand, vitenskapelig miljø, institusjon. Doktoranden kan likedan ta ordet for å fremføre sin takk før dekanus avslutter disputasen.

- VI. Det er mulighet for opposisjon ex auditorio. Slike bidrag bør være godt forberedt, presise og ha til hensikt å berike den faglige diskusjonen. Slik opposisjon er åpen for alle. Bedømmelseskomiteens leder kan også opponere på denne måten. Opposisjon ex auditorio skal skje før annenopponenten får ordet.
- VII. Det marsjeres inn i auditoriet i rekkefølge dekanus, doktorand, leder av bedømmelseskomiteen, annenopponent, førsteopponent. Dekanus åpner disputasen og gir ordet til doktoranden. Deretter ber dekanus førsteopponenten om å komme frem. Annenopponenten kalles frem av dekanus etter eventuelle opponenter ex auditorio. Dekanus avslutter disputasen. Dekanus marsjerer først ut, deretter doktorand og bedømmelseskomité. Vanlig antrekk for opponentene er mørk dress.